

1. HET ONTWIKKELINGSBELEID VAN DMOS-COMIDE

Het ontwikkelingsbeleid van DMOS-COMIDE is gebaseerd op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, het Internationaal Pact aangaande economische, sociale en culturele rechten en op de Conventie over Kinderrechten die het onvervreembare recht van elkeen op opvoeding erkennen. De interventielogica van DMOS-COMIDE is meer in het bijzonder verankerd in de tekst die werd aangenomen door de deelnemers aan het Mondiaal Forum over de opvoeding dat werd gehouden in Dakar (Senegal) van 26 tot 28 april 2000. Daar onderlienden de deelnemers (§3) :

“Het uiteengezette principe van de Mondiale Verklaring van de Opvoeding voor Allen (Jomtien, 1990) dat steunt op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en op de Conventie over Kinderrechten, volgens hetwelk

elke mens –kind, adolescent of volwassene- moet kunnen genieten van een opvoeding die beantwoordt aan zijn fundamentele vormingsbehoeften, in de meest brede en meest rijke betekenis van de term, een vorming waarbij men wil leren om te weten, om te doen, om samen te leven en samen te zijn.

Een vorming die eraan houdt de talenten en het potentieel van elkeen vruchtbaar te maken en de persoonlijkheid van de leerlingen te bevorderen om hen ertoe in staat te stellen een beter leven te leiden en de maatschappij waarin ze leven te verbeteren.’

A. Doelstellingen

Vanuit die benadering kan de hoofddoelstelling van DMOS-COMIDE als volgt omschreven worden: **In het kader van de Noord-Zuidsolidariteit een omgeving creëren die economisch en sociaal kwetsbare bevolkingsgroepen uit het Zuiden (jongeren in het bijzonder) toelaat om hun menselijke en sociale potentieel te ontwikkelen om van daaruit een creatief en productief leven te leiden in functie van hun noden en belangen.**

Die formulering draagt twee sleutelevoluties in de doelstellingen van onze NGO.

Eenzijds is er de evolutie, die wij eerder een vernieuwing kunnen noemen en die bestaat in het kaderen van onze ontwikkelingsdoeleinden in de solidariteit tussen Noord en Zuid. Het salesiaanse pedagogische project benadrukt inderdaad het belang van de aandacht –als verantwoordelijke burgers- voor sociale problemen wereldwijd. Dat project stimuleert ook elke mens om op een verantwoorde manier te ijveren voor een grotere rechtvaardigheid. In dat kader wil DMOS-COMIDE activiteiten organiseren die uiteindelijk een mentaliteits- en gedragsverandering teweegbrengen in het Noorden dankzij een méér rechtvaardige visie op de ongelijkheden op deze planeet, een visie die de burgers in het Noorden aanzet tot concrete solidariteit ten voordele van de ontwikkeling in het Zuiden.

Anderzijds worden wij gesteund door tal van studies om te beseffen dat elke persoon, jong of volwassen, nood heeft aan een betrouwbare en veilige omgeving om zichzelf te kunnen ontwikkelen en om bij te leren. Opdat de pedagogische activiteiten zouden kunnen bijdragen tot ontwikkeling moeten zij georganiseerd worden in een familiaal en gemeenschappelijk kader, ondersteund door materiële, menselijke, sociale en psychologische voorzieningen die de cognitieve en psychosociale ontwikkeling van het individu bevorderen.

Deze integrale benadering, hoeksteen van het salesiaanse opvoedingssysteem, biedt eveneens een uiterst belangrijke meerwaarde inzake ontwikkeling. Daarom heeft DMOS-COMIDE besloten om vanaf nu de blik meer te richten op het geheel van de noodzakelijke vereisten om het menselijke, culturele en sociale kapitaal van kansarme mensen te consolideren en hen op die wijze toe te laten hun leven te beheren en keuzes te maken die in het verlengde liggen van hun persoonlijke verwachtingen en van de verwachtingen van hun gemeenschap.

B. Strategie

DMOS-COMIDE situeert zichzelf in de strijd tegen de armoede. Haar ontwikkelingsstrategie berust op een holistische analyse van de armoede die zich niet beperkt tot haar economische aspect. Wij begrijpen de armoede als een pluridimensioneel probleem, dat naast de materiële dimensie ervan, ook vijf andere domeinen beslaat: de sociale uitsluiting, de lichamelijke aandoeningen, de onveiligheid, het gevoel van onmacht en het psychologische leed.

Deze verschillende dimensies beïnvloeden en versterken elkaar waardoor ze de kansarme personen in een vicieuze cirkel drijven waaruit ze moeilijk kunnen ontsnappen. Daardoor vraagt de strijd tegen de armoede ook om een integrale benadering die deze zes dimensies bestrijkt.

Vanuit haar salesiaanse identiteit en haar lange ervaring op het vlak van onderwijs en vorming, maakte DMOS-COMIDE van de vorming een uitgelezen weg om die ontwikkelingsdoelstellingen te realiseren. De vorming wordt niet beschouwd als een doel op zich. Zij is gericht op de ontplooiing van het individu als geheel (zijn cognitieve en psychosociale ontwikkeling, vanuit fundamentele waarden zoals vrijheid, verantwoordelijkheid, solidariteit en zingeving) en viseert de effectieve en productieve integratie van de begunstigden op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Deze integrale benadering dient als basis voor het gehele ontwikkelingswerk dat DMOS-COMIDE zowel in het Noorden als in het Zuiden wil leveren.

In het Zuiden helpt deze benadering de gemarginaliseerde individuen om zich in de samenleving te integreren dankzij de ontwikkelingsactiviteiten die zich op verschillende assen enten :

- toegang verlenen aan gemarginaliseerde personen tot vormingscentra, die effectief en betaalbaar zijn en waarvan het opleidingsaanbod beantwoordt aan de belangen van de doelgroep;
- een nuttige en adequate vorming bevorderen dankzij een intellectuele basisvorming en een technische vorming (theoretisch en praktisch) die de doelgroep voorbereidt op de arbeidsmarkt;

- de verworvenheden op de arbeidsmarkt bevorderen dankzij activiteiten (stages, vormingen, plaatsingsdiensten) die jongeren toelaten om de arbeidsmarkt beter te leren kennen en hen leren hoe zij er zich moeten presenteren om werk te vinden als loontrekkende of als zelfstandige;
- de verworvenheden in het verbrede sociale netwerk bevorderen dankzij de toenadering tussen de school en de plaatselijke gemeenschap via culturele activiteiten, sportcompetities, recreatieve activiteiten, alfabetiserings- en bewustmakingsprogramma's voor volwassenen en steungroepen die de jongeren helpen zich sociaal te integreren;
- de werking van de educatieve en sociale centra verbeteren dankzij de institutionele versterking op technisch, pedagogisch en sociaal vlak.

In het Noorden laat deze integrale benadering ons toe het Belgische publiek bewust te maken voor de ontwikkelingsvraagstukken vertrekkende van de doelstellingen van het salesiaanse pedagogische project. Aan de hand van inleefreizen, vrijwilligerswerk in het Zuiden en ontwikkelingseducatieve activiteiten in scholen willen jongeren tot actief wereldburgerschap stimuleren via het bijbrengen van menselijke, culturele en sociale vaardigheden die hen in staat stellen om zich als verantwoordelijke actoren in de wereld van vandaag actief in te zetten.

C. Methodologie

Om die strategie te concretiseren is een goede methode nodig. De participatieve benadering is in de visie van DMOS-COMIDE een fundamenteel concept dat erop aanstuurt samen met de begunstigen adequate oplossingen te vinden voor de behoeften en interesses inzake ontwikkeling. In de loop van de voorbije jaren veralgemeende DMOS-COMIDE die benadering niet alleen op het niveau van de coördinatie in Brussel maar evengoed op het niveau van de samenwerking met de lokale partners. Dat gebeurde door ons te baseren op twee onontkoombare werkinstrumenten: het logisch kader (gebaseerd op de methode van de doelgerichte interventieplanning, DIP) en de strategische planning.

Om de plaatselijke verantwoordelijken toe te laten hun actie op een systematische en participatieve manier te identificeren, leerde DMOS-COMIDE i.s.m. South Research die methodes aan alle partners gedurende de jongste vijf jaar.

Het logisch kader en de strategische planning, in bepaalde gevallen verbonden met een Participatory Rural Appraisal (PRA), laten de plaatselijke partners toe om de interventies beter te situeren binnen de lokale context.

Elke ontwikkelingsactiviteit beantwoordt dus aan drie vragen : welke is de huidige situatie, welke veranderingen zijn wenselijk en hoe zullen we die veranderingen bewerkstelligen? Die bevraging veronderstelt op het lokale vlak een drievoudige analyse: een contextanalyse waaraan alle betrokken partijen deelnemen (welke behoeften worden uitgesproken door de potentiële begunstigen?), een organisatorische analyse van de plaatselijke partner (welke is zijn capaciteit om het beoogde ontwikkelingsproces te beheren?) en een analyse van de interventielogica (hoe bouwen wij het ontwikkelingsproces op?).

De systematische praktijk van deze methodologische en participatieve benadering laat ons toe om het ontwikkelingsproces op een meer geïntegreerde manier op het terrein op te bouwen en te beheren en om het te verankeren in ons algemeen ontwikkelingsbeleid op een zowel pragmatische als realistische wijze.

D. Partenariaat

Zo een groot werk is ondenkbaar zonder verbindingsantennes op het terrein. In het verlengde van de activiteiten die de jongste jaren werden uitgeoefend, besliste DMOS-COMIDE een deel van haar inspanningen te richten op de institutionele consolidering en versterking van haar partnernetwerk. De ontwikkelingsbureaus, opgericht vanaf 1994, ondersteunen de plaatselijke verantwoordelijken in hun educatieve activiteiten op het terrein. Ze werden niet enkel verder opgeleid om hun rol van technische assistentie op zich te nemen maar eveneens om op regionaal vlak te coördineren. Het ultieme doel bestaat erin hen te stimuleren tot een coherent strategisch plan voor de regio waarin ze werken, hun acties in de lijn van die strategie te selecteren, die acties te coördineren en de plaatselijke verantwoordelijken te helpen in het dagelijkse beheer van hun activiteiten.

De technische bijstand berust op de projectcyclus: enerzijds het toewijzen van een aantal activiteiten (verkenning, terreinonderzoek, analyse, formulering van het dossier, zoektocht naar donoren en onderhandelingen daaromtrent) en anderzijds het opvolgen van de activiteiten (terreinbezoeken, technische en administratieve ondersteuning van de plaatselijke verantwoordelijken, financiële opvolging, opvolging van de activiteiten en hun resultaten, jaarrapporten en evaluaties).

De rol van de regionale coördinatie die de lokale partners geleidelijk aan op zich nemen, concentreert zich op drie assen:

- de ‘capacity building’ die erin bestaat de partners te vormen en te informeren over de ontwikkelingsproblematiek, acties te evalueren en de terreinervaringen te valoriseren;
- de versterking van de kennis via thematische seminaries, participatieve evaluaties, overlegforums en het beheer van informatie;
- de ontwikkeling van het werk in lokale, regionale en internationale netwerken.

Zodoende wil DMOS-COMIDE haar plaatselijke partners ertoe brengen om zich het regionale ontwikkelingsproces eigen te maken en als een plaatselijke NGO te functioneren.

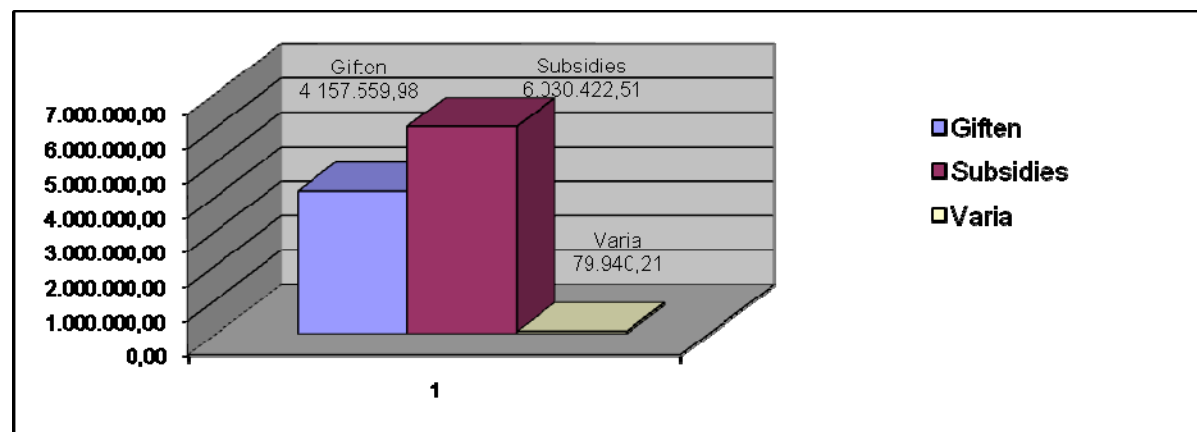
A. FINANCIËLE RESULTATEN

A. Opbrengsten

De financiële middelen van DMOS-COMIDE steunen op twee hoofdbronnen: enerzijds de particuliere giften en anderzijds de toegekende subsidies vanwege de Belgische en Europese ontwikkelingssamenwerking. Hier volgen enkele cijfergegevens:

Rubrieken	Gedetailleerd	Bedragen	In %
1. Giften van Belgische oorsprong	2.424.053,53	4.157.559,98	40,49 %
Giften van Europese oorsprong	1.649.394,22		
Giften van niet-Europese oorsprong	15.269,29		
Legaten	68.842,94		
2. Subsidiëring DGOS ¹	5.907.895,62	5.947.894,71	57,93 %
Subsidiëring EU	39.999,09		
3. Subsidies van Belgische gemeenten	17.899,80	82.527,80	0,80 %
Subsidies van Belgische gewesten	64.628,00		
4. Varia	79.940,21	79.940,21	0,78 %
TOTAAL	10.267.922,70		

Grafisch voorgesteld:

In 2009 stegen de **privégiften** tot € 4.157.559,98, wat stond voor **40%** van de totale opbrengsten van DMOS-COMIDE. Van deze som is € 2.424.053,53 (23,61%) afkomstig van Belgische burgers, € 1.649.394,22 (16,06%) komt uit Europa en € 15.269,29 (0,15%) van Noord-Amerika. Daarbij komen nog de legaten voor een waarde van € 68.842,94 (0,67%).

De **subsidies** die werden toegekend door de Belgische en Europese overheden stellen **59%** van het totaal van de opbrengsten voor. De Belgische regering zorgde voor een medefinanciering van € 5.907.895,62 (57,54%) en de Europese Unie steunde een projecten Swaziland op de hoogte van 39.999,09 (0,39%), terwijl de Belgische gemeenten en gewesten de activiteiten van DMOS-COMIDE gesteund hebben voor een waarde van respectievelijk € 17.899,80, en € 64.628,00.

Diverse andere bedrijfsopbrengsten (het terugvorderen van reiskosten, publiciteit, etc.) en financiële opbrengsten (intresten op de lopende rekeningen en de langetermijnrekeningen) vertegenwoordigen samen **1%** van de opbrengsten 2009.

¹ Dit bedrag omvat achterstallige subsidies van 2008 voor een bedrag van € 513.198,28

B. Kosten

Zoals onderstaande tabel aangeeft is het financiële beleid van DMOS–COMIDE ondubbelzinnig aangaande het beheer van giften en subsidies die bestemd zijn voor ontwikkelingslanden: een minimumpercentage wordt ingehouden om de functionering van de NGO te verzekeren. Al het overige wordt besteed aan de activiteiten van de partners in het Zuiden.

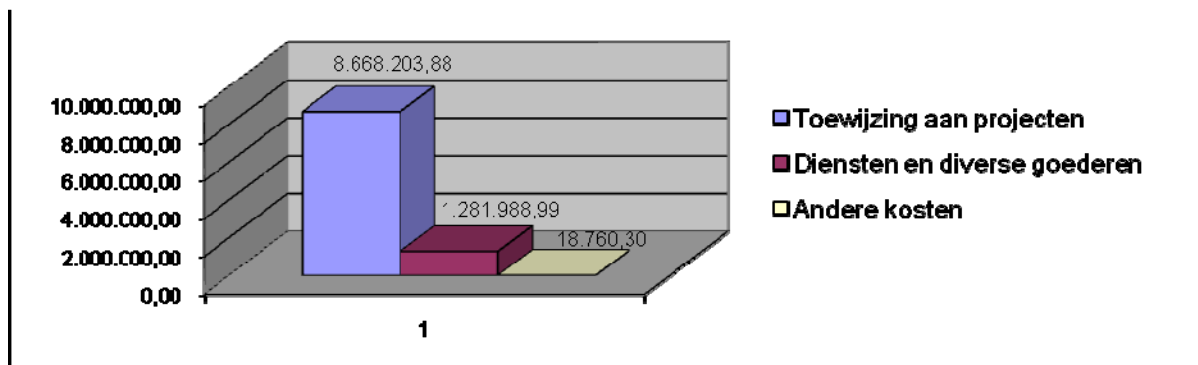
Hier volgen de cijfergegevens:

Rubriek	Gedetailleerd	Bedrag	In %
– Toewijzing aan projecten		8.668.203,88	86,95 %
– Algemene werkingskosten:		1.281.988,99	12,86 %
• Diensten en diverse goederen	392.852,63		
• Verloning, sociale lasten	877.333,41		
• Afschrijvingen	11.802,95		
– Andere kosten		18.760,30	0,19 %
• Diverse andere bedrijfskosten	15.739,57		
• Financiële kosten	3.020,73		
TOTAAL		9.968.953,17	

In 2009 bedroeg de totale som die werd toegekend aan de financiering van activiteiten met onze partners in het Zuiden € 8.668.203,88. Dat bedrag vertegenwoordigt praktisch 87% van de totale uitgaven van DMOS-COMIDE. De resterende 13% werd verdeeld over de werkingskosten van onze NGO en andere kleine kosten.

De winst van het boekjaar (€ 298.969,53), mede bepaald door de uitbetaling van achterstallige subsidies van 2008 voor een bedrag van € 513.198,28, werd toegevoegd aan de reserves.

Deze laatste verdeling laat zich grafisch op de volgende manier vertalen :

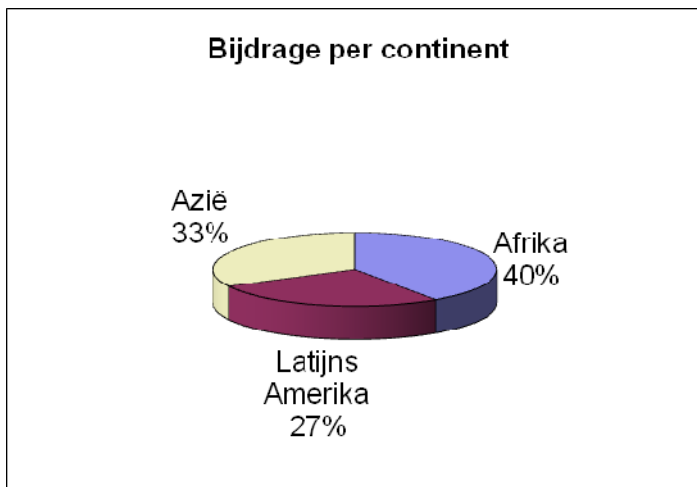

Het volgende hoofdstuk zal worden gewijd aan de besteding van de fondsen die bestemd zijn voor de financiering van de ontwikkelingsactiviteiten in de landen van het Zuiden.

C. Geografische spreiding

In 2008 werkte DMOS-COMIDE, alle activiteiten samen genomen, in 38 landen van 13 regio's die over vier ontwikkelingscontinenten zijn verspreid: Latijns-Amerika (Centraal-Amerika, Zuid-Amerika, Andeslanden en de Grote Antillen), Afrika (Centraal-Afrika, Oost-Afrika, West-Afrika, Zuidelijk Afrika en het gebied langs de Indische Oceaan) en Azië (Midden-Oosten, India & naburige landen, Indochinees schiereiland en Zuidoost-Aziatische eilanden).

De beschikbare fondsen in 2008 werden verdeeld op volgende wijze over de verschillende continenten:

Historisch gezien is **Afrika** het terrein bij uitstek van DMOS-COMIDE. Na een actief beleid van zeven jaren om er terug en sterker aanwezig te zijn, zijn er in 2009 niet minder dan **40%** van de beschikbare fondsen aan dat continent gestort. In totaal werd een som van € 3.396.278,26 ter beschikking gesteld van de activiteiten van het Afrikaanse partnernetwerk, hoofdzakelijk van Centraal-Afrika, Oost-Afrika en West-Afrika, waar DMOS-COMIDE bevoorrechte relaties onderhoudt met haar ontwikkelingsbureaus in Abidjan (Ivoorkust), Yaounde (Kameroen), Lubumbashi (Congo), Addis Abeba (Ethiopië), Kigali (Rwanda), Nairobi (Kenia), Lusaka (Zambië), Cape Town (Zuid-Afrika) en Antananarivo (Madagascar). De Democratische Republiek Congo op zich verwierf € 883.210,85 ofte 10 % van de algemeen beschikbare fondsen 2006 en 26% van de fondsen voor Afrika.

Latijns-Amerika en Azië verdeelden onder elkaar de rest van het beschikbare budget.

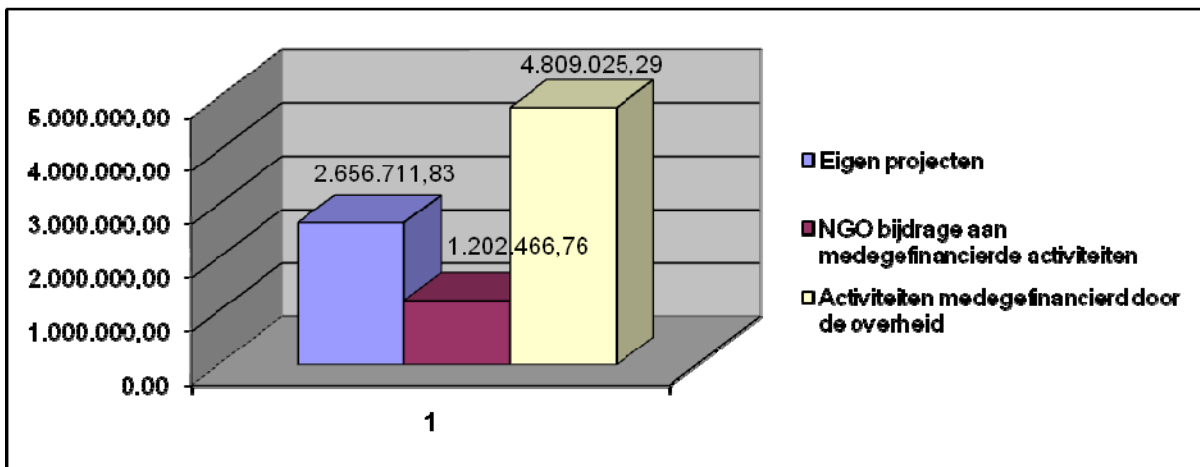
DMOS-COMIDE wees € 2.258.997,29 (**27%** van de giften en subsidies) toe aan het partnernetwerk in **Latijns-Amerika**, o.a. via de ontwikkelingsbureaus van San Salvador (El Salvador), Bogota en Medellín (Colombia), Lima (Peru), Quito (Ecuador) en Cochabamba (Bolivië). De Andeslanden (Bolivië, Colombia, Ecuador en Peru) hebben 24% van de algemeen beschikbare fondsen 2009 en 89% van het Latijns-Amerikaanse budget op hun rekening genomen.

Azië van zijn kant slurpte € 2.733.441,31 ofte **33%** van het totale budget op. India alleen al verwierf in 2009 € 2.397.525,88 ofte 29% van de algemeen beschikbare fondsen 2009 en 88% van de fondsen gestuurd naar dat bepaalde continent. DMOS-COMIDE telt in het land momenteel 10 ontwikkelingsbureau's die over het gehele land verspreid zijn.

D. Financieringsbronnen

De activiteiten van DMOS-COMIDE draaien in functie van twee complementaire krachtlijnen: enerzijds de socio-economische ontwikkelingsactiviteiten die door de Belgische en Europese ontwikkelingssamenwerking worden medegefinancierd en die voornamelijk gericht zijn op onderwijs in de brede zin van het woord; anderzijds de kleinere ontwikkelingsprojecten die niet beantwoorden aan de criteria voor medefinanciering van deze donoren en die worden uitgevoerd dankzij privégiften.

Het onderstaande schema toont de verdeling van de toegekende hulp aan onze partners in 2009 in functie van de geldschieters : de overheid (europees, federaal, regionaal, gemeentelijk) enerzijds en de eigen fondsen van DMOS-COMIDE anderzijds.

De in 2009 ontvangen **giften** vertegenwoordigden **44,5%** van het totale budget van onze NGO, ofte €3.859.178,59. Een deel van die fondsen, €2.656.711,83 (30,6% van het totale budget), is besteed aan de financiering van kleinschalige projecten, de zogenaamde "eigen projecten". Het resterende deel van de ontvangen giften, €1.202.466,76 (13,9% van het totale budget), is aangewend om de NGO-bijdrage te betalen die de medefinanciering van de Belgische overheid of de Europese Unie verzekert.

De **inbreng van de overheid** in de activiteiten die medegefinancierd worden door de federale regering, de gewesten en de gemeenten, vertegenwoordigden, na aftrek van de administratieve kosten, **55,5%** van het totale budget, of €4.809.364,60.

De volgende paragrafen beschrijven de kenmerken en activiteiten eigen aan die twee financieringswijzen.

3. ZUIDWERKING

A. Belgische ontwikkelingssamenwerking

Het Directoraat-Generaal Ontwikkelingssamenwerking financiert de activiteiten van het partnernetwerk van DMOS-COMIDE, die gericht zijn op de socio-economische ontwikkeling van kansarme bevolkingsgroepen door middel van de integrale opleiding van jongeren. Deze activiteiten worden gebundeld in driejaarlijkse programma's, die de concrete uitvoering van het ontwikkelingsbeleid van DMOS-COMIDE vertolken (zie §1).

De programma's van DMOS-COMIDE bevatten twee interventieniveaus:

- *Opvoedingsactiviteiten*, gericht op jongeren die afkomstig zijn uit kansarme sociale bevolkingslagen, met het doel hen te helpen zich te integreren in hun socio-economische context. Het gaat om technische en professionele vorming, gekoppeld aan een menselijke, culturele en sociale vorming die zowel de cognitieve als de psychosociale ontwikkeling van het individu bevorderen. Die integrale vorming helpt om op de arbeidsmarkt te komen en zich te integreren in de samenleving met meer kansen op slagen.
- Activiteiten gericht op *institutionele versterking* die de ontwikkelingsbureaus - de directe partners van DMOS-COMIDE in het Zuiden - helpen om de coördinatie en een grotere coherentie tussen de verschillende ontwikkelingsactiviteiten op het terrein te verzekeren.

In 2009 ontvingen wij € 5.907.895,62 aan rechtstreekse subsidies van de federale overheden. Hierbij horen ook de achterstallige subsidies van 2008 voor een bedrag van €513.198,28. Daar heeft DMOS-COMIDE haar NGO-bijdrage van 20% aan toegevoegd, een bedrag van € 1.256.009,25.

De gerealiseerde uitgaven voor alle activiteiten in het Zuiden bedragen voor 2009 €5.909.298,72.

A.1. Opvoedingsactiviteiten

2009 was het tweede jaar van het driejarig programma 2008-2010, medegefinancierd door het Directoraat-Generaal Ontwikkelingssamenwerking van de Belgische federale overheid. Het telt 15 programma's van partners van DMOS-COMIDE in 17 landen, verspreid over Latijns-Amerika, Afrika en Azië. De drie onderstaande tabellen stellen de verdeling voor van deze acties over de betrokken continenten.

Afrika : 5 programma's				
5 regio's	12 landen	Aantal	Plaats	Aard van de actie
West-Afrika	Togo, Benin, Mali, Ivoorkust, Gabon, Congo-Brazza,	1 progr	Kara, Lomé, Cotonou, Duékoué, Libreville, Port-Gentil, Oyem, Pointe Noire, Bamako	Beroepsvorming
Equatoriaal Afrika	Kameroen, Gabon, Centraal-Afrikaanse Rep., Congo-Brazza	1 progr	Yaoundé, Ebolowa, Oyem, Bangui, Brazzaville, Pointe Noire	Beroepsvorming
Centraal Afrika	DR Congo	1 progr	Lubumbashi, Kinshasa, Mbuji-Mayi	Beroepsvorming
Indische Oceaan	Madagascar	1 progr.	Ivato, Betafo, Fianarantsoa, Manazary, Tulear, Mahajanga	Beroepsvorming
Oost-Afrika	Kenya, Tanzania	1 progr	Nairobi, Makuyu, Embu, BoysTown, Kakuma, Oysterbay, Dodoma, Iringa	Beroepsvorming
Totaal		5		

Amerika : 5 programma's				
Regio	4 landen	Aantal	Plaats	Aard van de actie
Latijns Amerika	Bolivië	1 progr	Kami, Independencia, San Carlos, Yapacani, Sagrado Corazón	Beroepsvorming
	Colombia	1 progr	Medellín, Armenia, Barranquilla, Buenaventura, Cali, Cartagena, Condoto – Chocó, Robledo Aures, Belén Las Mercedes, Ibagué, Popayán	Beroepsvorming
		1 progr.	Bogotá, Granada, La Candelaria, Fusagasugá, Ciudad Bolívar	Beroepsvorming
	Ecuador	1 progr	Quito, Guayaquil, Manta, Cuenca, Macas, Cayambe	Beroepsvorming
	Peru	1 progr	Lima, Arequipa, Huancayo, Piura, Ayacucho	Beroepsvorming
Totaal		5		

Azië : 5 programma's				
1 regio	1 land	Aantal	Plaats	Aard van de actie
Subcontinent India	India	1 progr.	Noord Tamil Nadu (Chennai)	Beroepsvorming
		1 progr.	Zuid Tamil Nadu (Tiruchy)	Beroepsvorming
		1 progr.	Andhra Pradesh (Hyderabad)	Beroepsvorming
		1 progr.	Noord India (Delhi – Ranchi)	Beroepsvorming
		1 progr.	Nationaal (Delhi)	Netwerking van en voor beroepsonderwijs
Totaal		5		

A.2. Institutionele versterking

Naast de opvoedingsactiviteiten, voornamelijk gericht op het beroepsonderwijs, heeft het driejarig programma ook een specifieke doelstelling die gericht is op de institutionele versterking van onze partners in het zuiden. DMOS-COMIDE capaciteert zowel bestaande als nieuwe ontwikkelingsbureaus om hun programmaprojecten strategisch te plannen, te ontwerpen, op te volgen en te evalueren. Volgende activiteiten werden uitgevoerd :

- de financiering van het proces van participatieve strategische planning, dat nieuwe ontwikkelingsbureaus in staat stelt een educatieve strategie te definiëren in overeenstemming met de noden en behoeften van de kansarme jongeren.

Afrika, Amerika & Azië: 4 processen van participatieve strategische planning				
Regio / Continent	betrokken landen	Aantal	Plaats	Aard van de actie
Antillen	Dominikaanse Republiek	1	Santo Domingo	Opstarten van nieuw ontwikkelingsbureau
Centraal Amerika	Guatemala, El Salvador, Nicaragua, Honduras	1	Ciudad de Guatemala	Opstarten van nieuw ontwikkelingsbureau
Afrika der Grote Meren	Rwanda, Burundi	1	Kigali	Opstarten van nieuw ontwikkelingsbureau
India Noord-Oost	India	1	Shillong, Guwahati	Opstarten van nieuw ontwikkelingsbureau
Totaal	7 nieuwe landen	4		

- de financiële ondersteuning van regionale ontmoetingen en het organiseren van opleidingen voor bestaande partners met het oog op hun institutionele versterking

Afrika, Amerika & Azië:				
Regio / Continent	betrokken landen	Aantal	Plaats	Aard van de actie
Amerika	Bolivië, Colombia, Ecuador, Peru, Dominicaanse Republiek, Guatemala, Honduras, El Salvador, Nicaragua	1	Lima	Vorming Monitoring en Evaluatie
	Dominicaanse Republiek	2	Santo Domingo	Opleidingen in Participatieve Strategische Planning (PSP-I & PSP-II)
	Guatemala, Honduras, El Salvador, Nicaragua	2	San Salvador	Opleidingen in Participatieve Strategische Planning (PSP-I & PSP-II)
	Colombia	2	Medellín, Bogotá	Opleiding in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
	Ecuador	1	Cuenca	Opleiding in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
	Peru	1	Lima	Opleiding in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
	Bolivia	1	Cochabamba	Opleiding in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
Afrika	Togo, Benin, Ivoorkust, Mali	2	Lomé-sdb; Abidjan-fma	Opleidingen in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
	Kenya, Tanzania	1	Nairobi	Opleiding in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
	Gabon, Kameroen, Congo-Brazzaville	1	Yaoundé	Vorming Project Cycle Management
		2	Libreville-fma; Yaoundé-sdb;	Opleidingen in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
	Madagascar	2	Antananarivo-fma; Ivato-sbd	Opleidingen in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
	Congo	1	Lubumbashi	Opleiding in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
	Rwanda-Burundi	1	Kigali	Opleiding in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
	Uganda	1	Kampala	Opleiding in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
Azie	India	1	Goa	Nationale meeting sdb
		1	Guwahati	Nationale meeting fma
		1	Shillong	Opleiding in Participatieve Strategische Planning (PSP-II)
Totaal	23 landen	24		

- opvolgingszendingen op het terrein, verzekerd door het personeel van DMOS-COMIDE, om lopende programma's op het terrein op te volgen en enkele ontwikkelingsbureaus te vormen in opvolgingsmethoden op programmaniveau.

Opvolgingszendingen				
Regio	Betrokken landen	Plaats	Lokale partner	Interventietype
West-Afrika	Togo, Benin, Ivoorkust, Mali	Abidjan	Adafo	Restitutie evaluatie South Research
Latijns Amerika	Colombia	Bogota	Prosalcob	Restitutie evaluatie South Research
Azie	India	Delhi, Ranchi	Bosco	Restitutie evaluatie South Research
		Delhi	DB-Tech	National Convention SDB - vertegenwoordigers van 10 provincies

		Chennai	Surabi	Opvolging lopende acties en deelprogramma 2008-2010; Evaluatie ACE-Europe/HIVA
		Tiruchy	Cauveri	Opvolging lopende acties en deelprogramma 2008-2010
		Hyderabad	BSK	Opvolging lopende acties en deelprogramma 2008-2010

B. Europese ontwikkelingsamenwerking

B.1 Projecten

Momenteel financiert de Europese Unie een project in Swaziland. Het project werd goedgekeurd in 2007 en is gepland op 5 jaren : 2008-2012.

Swaziland – Manzini

Doelgroep : ondergeschoolde jongeren (16/25 jaar), die geen werk of slecht betaald werk vinden

Doelstelling : tewerkstelling van deze werkloze jongens en meisjes door middel van training (life skills, beroepsvorming) en job placement begeleiding.

Budget : € 439.412,10 op 5 jaar.

B.2. Don Bosco Network

De zes Europese salesiaanse NGO's, die gevestigd zijn in Italië, Spanje, Oostenrijk, Duitsland en België, hebben zich in oktober 2003 in een netwerk verenigd onder de vorm van een Europese economische belangengroep genaamd '**DON BOSCO NETWORK, for human and social development**'.

Na vijf jaren werking heeft het netwerk in 2009 zijn zetel van Bonn naar Rome verplaatst, zijn statuten veranderd in deze van een federale vereniging volgens Italiaans recht, zich open gedaan voor nieuwe leden en zijn doelstellingen herbepaald in de vier volgende actieterreinen :

- *beleidsopbouw en algemene coördinatie*, om de coherentie en de kwaliteit van het ontwikkelingswerk met de lokale partners steeds te verbeteren
- *beleidsbeïnvloeding* inzake thema's die de leden nauw aan het hart gaan : de mensenrechten en meer bepaald de kinderrechten
- *vorming en opleiding*, ten einde van elkaar te leren en de competenties van de leden in de verschillende domeinen van de samenwerking te versterken
- *communicatie*, om de visibiliteit en de credibiliteit van het netwerk te verzekeren.

C. Eigen projecten

C.1. Algemeen overzicht

Naast een departement dat gespecialiseerd is in de medefinanciering van ontwikkelingsactiviteiten met de Belgische regering of de Europese Unie, beschikt DMOS-COMIDE over een departement, Don Bosco Noord-Zuid, dat is voorbehouden aan het beheer van projecten die hoofdzakelijk met (privé)giften gedragen worden. Dankzij fondsen vanwege de Belgische bevolking financiert DMOS-COMIDE projecten van kleinere omvang die een meer flexibele aanpak vereisen.

De meeste projecten zijn gericht op duurzame ontwikkeling, zoals de boring van waterputten of aanleg van waterkanalen, sanitaire acties (vaccinaties, preventieve campagnes, etc.), de opvang van straatkinderen, opleidingen in brede zin of adoptiesystemen op afstand waardoor Belgische families het peterschap opnemen voor kansarme kinderen in de ontwikkelingslanden.

Voor een totaal financieel volume van €2.452.257,14 werden 232 acties gefinancierd in de volgende 37 landen:

Latijns-Amerika		Afrika		Azië	
Andeslanden		Centraal Afrika		Midden-Oosten	
Bolivië	1	Centraal-Afrikaanse Rep.	3	Libanon	3
Colombia	4	Congo - Brazzaville	1	India en naburige landen	
Ecuador	2	Congo - Kinshasa	76	India	29
Peru	6	Gabon	2	Nepal	1
Centraal-Amerika		Kameroen	2	Indochinees Schiereiland	
Mexico	4	Oost Afrika		Cambodia	1
Grote Antillen		Burundi	3	Thailand	1
Haïti	9	Ethiopië	2	Zuidoost Aziatische eilanden	
Zuid-Amerika		Kenia	4	Filipijnen	9
Argentinië	1	Rwanda	17	Oost-Timor	1
Brazilië	5	Tanzania	2		
Chili	2	Uganda	1		
Uruguay	6	West Afrika			
		Benin	4		
		Burkina Faso	10		
		Ivoorkust	5		
		Mali	1		
		Senegal	1		
		Togo	6		
		Zuidelijk Afrika			
		Zuid-Afrika	2		
		Indisch Oceaan			
		Madagascar	5		
11 landen	40	19 landen	147	7 landen	45

Tussen deze talrijke activiteiten vindt men projecten gefinancierd door verschillende Belgische donoren zoals de gewesten, provincies, gemeenten, bedrijven, enz...

C.2. Samenwerking met gewesten, provincies en gemeenten

C.2.1. Gewesten

Wallonie-Bruxelles International (WBI) financiert een ondersteunend programma voor NGO's. Dit programma staat open voor NGO's die erkend zijn volgens het Koninklijk Besluit van 18 juli 1997 en hun zetel in Wallonië of Brussel hebben. De voorgestelde projecten moeten een duurzame en evenwichtige ontwikkeling beogen in het perspectief van de menselijke waardigheid. Zij moeten een reël impact hebben op volkeren in het Zuiden.

WBI ondersteunt projecten die grotendeels worden gefinancierd door de Belgische, federale coöperatie (DGOS) of de Europese Unie en dit door bij te dragen in de noodzakelijke NGO-bijdrage bij het bekomen van de subsidiëring. De interventiesectoren betreffen meestal de sociale economie, de technische en beroepsvorming, audiovisuele middelen, jongeren, agropastorale ontwikkeling, het milieu, mensenrechten, onderwijs, gezondheidszorg, ...

In 2009 heeft WBI de medefinanciering van twee programma's ondersteund :

Congo – Lubumbashi

Doelgroep : kansarme en laaggeschoolde jongeren tussen 15 en 25 jaar in de streken van Kinshasa, Lubumbashi en Mbuji-Mayi.

Doelstelling : de integratie van deze jongeren in de maatschappij en op de arbeidsmarkt via de uitbreiding en de versterking van het salesiaanse vormingsaanbod inzake beroeps-onderwijs.

Bijdrage van CGRI-DRI in 2009* : € 37.532,00

Bolivia – Cochabamba

Doelgroep : boerengemeenschappen en kansarme jongeren in de rurale gebieden rond Cochabamba.

Doelstelling : de ontplooiing en de socioeconomische vooruitgang van de doelgroepen via educatieve en sociale ontwikkelingsactiviteiten.

Bijdrage van CGRI-DRI in 2009 : € 27.096,00

C.2.2. Gemeenten en steden

Gemeenten en steden besteden vaak ook een deel van hun budget aan de ondersteuning van kleinschalige ontwikkelingsprojecten, opgezet en/of begeleid door een ontwikkelingswerker van de streek. In 2009 heeft DMOS-COMIDE met de volgende steden en gemeenten gewerkt:

Donor	Plaats van het project	Doelgroep	Aard van het project	Bijdrage 2009
Menen	Mexico - Guadalajara (Centro de Rehabilitación Infantil Teletón Occidente)	Jongeren	Kinderverzorgingstehuis	685,50
Wevelgem	DR Congo – Lubumbashi (Salama)	Jongeren	Beroepsopleiding drukkerij	2.500,00 785,00
Kapelle-op-den-Bos	Peru – Cusco (Niños del Arco Iris)	Jongeren	Opvangtehuis voor weeskinderen	425,00 750,00
Dilbeek	Centraal-Afrikaanse Republiek, Bangui	Jongeren	Informele opleidingen elektriciteit, houtbewerking en mechanica	4.010,50 750,00
Hamme	Brazilië – Jordânia (Associação Glorieux)	Jongeren	Studiebegeleiding	250,00
Dentergem	DR Congo – Kabinda (Hôpital de Kabinda)	Lokale gemeenschap	Hospitaal	300,00
Oostende	Mali – Touba (dispensaire & maternité)	Lokale gemeenschap	Verzorgingstehuis en moederhuis	4.085,10
Oud-Heverlee	Madagascar – Antananarivo (Centre Saint Joseph)	Straatkinderen	School en speelpleinwerking	750,00
Sint-Martens-Latem	DR Congo - Sakania	Straatkinderen	Opvangcentrum	700,00
Rotselaar	DR Congo – Lubumbashi (Bakanja Magone)	Straatkinderen	Opvangcentrum	750,00
Oostkamp	Mali - Bamako (Centre Père Michel)	Jongeren	Informele opleidingen elektriciteit, automechanica, landbouw en metaalconstructie	1.235,70

C.3. Corporate Funding programme (CFP), of de samenwerking met bedrijven

Corporate Funding Programme is ontstaan om een brug te slaan tussen twee werelden : aan de ene kant de NGO-wereld, sterk geëngageerd in de ontwikkeling van het Zuiden aan de hand van allerlei projecten en programma's van socio-economische aard; en aan de andere kant de wereld van de bedrijven, vaak ook actief in het Zuiden en die in de huidige context graag een deel van hun inkomsten investeren in ontwikkelingsprogramma's.

CFP heeft een tweevoudig doel:

- Enerzijds wil het de dialogo tussen de NGO's en bedrijven stimuleren. Beiden hebben een belangrijke opdracht in de samenleving maar staan nog te dikwijls lijnrecht tegenover elkaar. CFP wil via overleg een brug slaan tussen de twee werelden en zo de terreinkennis van de NGO's koppelen aan de efficiëntie van het bedrijfsleven.
- De tweede doelstelling, ondersteunend voor de eerste, is de concrete fondsenwerving. Een bedrijf kiest ervoor een project te steunen en gaat de dialoog aan met de NGO die het project opvolgt. Uit die concrete samenwerking groeit het gesprek rond het project, de doelgroep en ruimer : rond ontwikkelingssamenwerking.

In 2009 werden 7 projecten van DMOS-COMIDE via CFP door bedrijven ondersteund :

- 1- Battambang, Cambodja: **“Don Bosco Literacy Center Battambang”**
 - Doelgroep: Kinderen en jongeren die moeten werken in de baksteenfabrieken en de rijstvelden van Battambang en niet (meer) naar school kunnen gaan.
 - Doelstelling: De reïntegratie van deze kinderen en jongeren in het schoolleven zodat ze basisonderwijs en een technische vorming krijgen die hen in staat zal stelt om waardig werk te vinden en hun socioeconomische situatie te verbeteren.
 - Bijdrage vanwege CFP: € 48.043
- 2- Kaapstad, Zuid-Afrika: **“Learn to Live educational and workshop programme”**
 - Doelgroep: Kinderen en –jongeren uit Kaapstad die leven op straat, in opvangcentra of verstoten zijn uit het educo-sociale systeem.
 - Doelstelling: De reïntegratie van deze kinderen en jongeren in het educatieve systeem, de arbeidswereld en de maarschappij in haar geheel via een aangepast en integraal onderwijs- en vormingsprogramma.
 - Bijdrage vanwege CFP: € 37.445
- 3- Kimpese, DR Congo : **“Lutte contre l’analphabétisme de la femme de Kimpese”**
 - Doelgroep: Inwoners (hoofdzakelijk vrouwen) uit Kimpese die ongeletterd zijn of amper naar school zijn kunnen gaan.
 - Doelstelling: Het verminderen van het aantal ongeletterde vrouwen (en mannen) in Kimpese zodat hun positie in de samenleving kan versterkt worden.
 - Bijdrage vanwege CFP: € 37.167
- 4- Kimpese, DR Congo: **“Centre de formation en informatique pour les jeunes de Kimpese”**
 - Doelgroep: Schoolgaande jongeren, studenten hoger onderwijs, leerkrachten en werkzoekende mensen die geen toegang hebben tot computers noch informaticatools.
 - Doelstelling: Het verbeteren van de informaticavaardigheden van de doelgroep zodat ze een betere vorming kunnen genieten en hun positie op de arbeidsmarkt verbeterd wordt.
 - Bijdrage vanwege CFP: € 25.069
- 5- Bogota, Colombia: **“Programa de prevención contra el uso indebido de drogas y alcohol por los jóvenes”**
 - Doelgroep: Risicjongeren wonende in de arme wijken van de stad Bogota (meer bepaald in Sotarama).
 - Doelstelling: Het versterken van de educatieve drugs- en alcoholpreventieprogramma’s via een sterke structuur die zorgt voor het ontwikkelen van kwalitatieve conceptuele en methodologische tools, het vormen van animatoren en het organiseren van activiteiten gericht op het gebruik van drugs en alcohol.
 - Bijdrage vanwege CFP: € 13.694
- 6- Gisenyi, Rwanda: **“Appui aux activités socio-culturelles du Foyer Bigirumwami”**
 - Doelgroep: Jongeren (zowel niet- als kansarmen) uit Gisenyi
 - Doelstelling: Het bevorderen van de integratie en samenhangigheid van de jonge bevolking uit Gisenyi via socio-culturele activiteiten die in een nieuw amfitheater doorgaan.
 - Bijdrage vanwege CFP: € 8.325

7- Kara & Lomé (Togo), Cotonou (Benin), Douékué (Ivoorkust): ***“Consolidation de l'éducation professionnelle des filles en Afrique de l'Ouest”***

- Doelgroep: Kansarme meisjes in de regio van West-Afrika
- Doelstelling: De verbetering van de maatschappelijke positie van kansarme meisjes in West-Afrika dankzij een netwerk van centra die integraal, toegankelijk en kwaliteitsvol (beroeps)onderwijs aanbiedt en een opstap naar de arbeidsmarkt.
- Bijdrage vanwege CFP: € 7.708

4. NOORDWERKING

A. Ontwikkelingseducatie

A.1. Scholenwerking

DMOS-COMIDE richt haar Noordwerking op het stimuleren van actief burgerschap onder het Belgische publiek, in het bijzonder de jongeren. Als salesiaanse NGO organiseert DMOS-COMIDE activiteiten die bijdragen tot de vorming van verantwoordelijke wereldburgers die

- degelijk *geïnformeerd* zijn inzake de armoedeproblematiek in de huidige wereld;
- *geraakt* zijn door de sociale vraagstukken van de wereld waarin ze leven;
- zich laten overhalen tot een *daadwerkelijke solidariteit* met kansarme gemeenschappen en jongeren in het Zuiden.

De strategie die DMOS-COMIDE daartoe ontwikkelt, berust op de basiswaarden en -doelen van het opvoedingsproject van Don Bosco^[1]. Die strategie mikt op de integrale vorming van jongeren tot “eerlijke burgers” via een menselijke groei in vrijheid, verantwoordelijkheid en verbondenheid die de ruimte schept voor een zinvolle invulling van het eigen levensproject.

Scholen worden langs verschillende kanten benaderd door initiatieven rond mondiale vorming en hebben het vaak moeilijk om daarin een consequente keuze te maken. Slechts weinig scholen hanteren een langetermijnvisie en geïntegreerde aanpak rond mondiale vorming.

Om hen daarin te helpen hebben we een project ontwikkeld dat werkt aan een *duurzame visie* op mondiale vorming doorheen de verschillende niveaus (les, klas, graad, school, campus, omgeving) en leerjaren. Die duurzame visie willen we bereiken door in elke deelnemende school een werkgroep mondiale vorming op te richten. Die wordt de motor van de mondiale werking van de school. Het beleid van de school, waarbij de keuze gemaakt wordt voor een mondiaal beleid, wordt de brandstof voor die motor.

In nauwe samenwerking met het onderwijscentrum begeleiden we scholen (directieteam en werkgroep) in het opstellen van hun beleid rond mondiale vorming, zodat ze activiteiten kunnen selecteren in functie van de vooropgestelde doelstellingen per school, en niet omgekeerd. Op die manier willen we bijdragen tot de vorming van *verantwoordelijke wereldburgers*. Kinderen, jongeren en volwassenen die er zich bewust van zijn dat wat we doen en hoe we leven, verbonden is met het leven van mensen in het Zuiden. Kinderen, jongeren en volwassenen die mondiale problemen kunnen situeren en een engagement daarin opnemen. Omdat de school als het ware een *mondiale bril* op zet om te kijken naar wat in de school en ver daar buiten gebeurt.

De procesbegeleiding die in 2008 startte in 4 scholen werd verder verankerd. Samen met een werkgroep van leerkrachten werd verder een gestructureerd schoolbeleid i.v.m. mondiale vorming uitgewerkt. In andere scholen werden eerste stappen gezet om een procesbegeleiding te starten. Ook ad hoc-dienstverlening werd in heelwat scholen verschaft, zoals ondersteuning bij de organisatie van een mondiaal project of de invulling van een mondiale dag.

Rond het thema ‘millenniumdoelstellingen’ werd het bestaande project met de millenniumvoetbal voorgesteld aan meer dan 1000 scholieren. Op ‘Let’s mundo’ een meerdaags project waar verschillende NGO’s een activiteit verzorgen. De voetbal waarop de 8 millenniumdoelstellingen gedrukt staan stond centraal. De brochure met verschillende werkvormen werd in verschillende scholen verspreid. Vele scholen blijven dit hanteren en gebruiken de voetbal in de sportles of tijdens de middagpauze. Dit project blijft lopen in de volgende werkjaren.

^[1] In dialoog met Don Bosco, een opvoedingsproject, Brussel, 2001.

A.2. Vastencampagne

De samenwerking met Broederlijk Delen voor de vastencampagne in de salesiaanse scholen bleef lopen. Onder het motto 'Tilak heeft ook talent' werd ingezoomd op verschillende salesiaanse projecten in India. In het kader van de gemeenschappelijke vastenactie werd ook een inleefreis georganiseerd voor leerkrachten van salesiaanse en andere secundaire scholen. Op deze reis, in januari 2009 werden projecten in India bezocht die ondersteund worden door DMOS-COMIDE en door Broederlijk Delen.

In juni 2009 werd de basis gelegd voor verdere samenwerking tijdens de vastenperiode 2010, waarbij de armsten in Bolivia in de kijker geplaatst zullen worden. Er werd besloten om af te stappen vna het concept inleefreis voor leerkrachten maar deze te heroriënteren naar een inleefreis voor leerkrachten en leerlingen. In januari 2011 zal deze de eerste keer doorgaan naar Burundi.

B. Vrijwilligerswerk in het Zuiden

In 2007 startte DMOS-COMIDE een vrijwilligersdienst 'via Don Bosco' die de mogelijkheid biedt aan studenten en volwassenen om hun talenten en know-how bij onze lokale partners in India, Afrika en Latijns-Amerika aan te bieden. Tegelijkertijd kunnen ze er hun denk- en leefpatroon aan de realiteit van het Zuiden confronteren, solidariteitsbanden smeden en hun levensproject aan de hand van deze ervaring verrijken. Een belangrijke bedoeling is tevens dat zij met hun inzet een meerwaarde betekenen voor de plaatselijke Don Bosco centra.

In 2009 werden in februari, maart en april gedurende drie weekends van zaterdagmorgen tot zondagnamiddag 8 vrijwilligers door 'via Don Bosco' voorbereid op hun vertrek. In het najaar 2009 waren er vier voorbereidingsdagen (telkens op zaterdag of zondag) met 13 deelnemers waarvan de meesten behoorden tot het derde jaar bachelor van een Vlaamse hogeschool of Post Graduaatsopleiding (Mechelen, Antwerpen en Kortrijk). De weekends en de voorbereidingsdagen kaartten belangrijke thema's aan waarmee de vrijwilligers in het Zuiden zouden worden geconfronteerd: hun motivatie, kennis van de regio waarheen ze reisden, basisbegrip voor interculturele ontmoetingen, kennis van de salesiaanse opvoedingsstijl en ook ruimte voor tal van praktische vragen.

Vanaf juni 2009 vertrok de eerste lichter van vrijwilligers naar het Zuiden. Twee naar Togo, één naar de Centraal-Afrikaanse Republiek, één naar India, drie naar Bolivia, één naar Madagaskar. De ervaringen tussen hen en de partners waren voornamelijk positief. In december 2009 vertrokken de 13 overige vrijwilligers richting Kenia, India, Congo-Brazzaville, Gabon, Congo-Kinshasa en Kameroen.

Met deze bijzonder positieve evolutie (steeds meer kandidaten boden zich aan sedert 2007) kreeg de vrijwilligersdienst 'via Don Bosco' een vaste structuur naar het einde van 2009. Dit ook door de goede match tussen de kwaliteiten van de nieuwe kandidaten en de urgentie van enkele aanvragen vanuit de partners in het Zuiden. Ondertussen werden verder contacten gelegd met hogescholen en universiteiten (met het oog op afgestudeerden of mensen die stageplaatsen zoeken) en individuele zoekers naar een engagement in het Zuiden.

Sedert het opstarten van 'via Don Bosco' zijn er ondertussen 44 mensen effectief voor kortere of langere tijd vertrokken, 8 keerden in 2008 terug, 19 keerden terug in 2009. Naast de 8 in voorbereiding in 2009 zijn er momenteel nog 18 mensen werkzaam in het Zuiden.

C. Animatie door vrijwilligers

Parallel daarmee beschikt DMOS-COMIDE over een animatiecel die vooral actief is in het noorden van het land. De cel bestaat uit twee vrijwilligers die het Belgische publiek sensibiliseren voor de problemen van de ontwikkelingslanden aan de hand van activiteiten van DMOS-COMIDE.

In 2009 hebben onze vrijwilligers gans Vlaanderen doorkruist en talrijke sensibiliseringsessies verzorgd, hoofdzakelijk in scholen en lokale verenigingen om mensen omtrent een werk van de salesiaanse zusters in Mali te sensibiliseren. Met de verzamelde giften werd het dispensarium van Touba uitgerust met medisch materiaal, medicatie en watervoorziening.

Tijdens al die animatiesessies informeert de cel Oostende het publiek over het systeem van Belgische medefinanciering, over DMOS-COMIDE als NGO, haar ontwikkelingsstrategie en het project waarrond de sensibilisatiecampagne georganiseerd is.